

Kamišibaj u nastavi Bosanskog jezika i književnosti - obrada grčke mitologije „Dedal i Ikar“

- Škola: Druga osnovna škola Zavidovići
- Nastavni predmet: Bosanski jezik i književnost
- Nastavnica: Amerisa Mujanović
- Razred: VI3
- Nastavna jedinica: Grčka mitologija: „Dedal i Ikar“
- Oblast: Čitalačka pismenost
- Međupredmetna korelacija: Historija i Likovna kultura
- Oblici rada: frontalni, individualni i grupni

OBLAST:

Praksa prvenstveno pripada oblasti čitalačke pismenosti, uz značajnu povezanost sa:

- jezičko-komunikacijskom kompetencijom - kroz čitanje, razumijevanje, preporučavanje, pripovijedanje i usmeno izražavanje;
- kreativnim stvaralaštvom - kroz izradu ilustracija i njihovo povezivanje sa sadržajem mita;
- međupredmetnim učenjem - kroz korelaciju Bosanskog jezika i književnosti sa Historijom i Likovnom kulturom;
- saradničkim učenjem - kroz grupni rad i zajedničku pripremu sadržaja za Kamišibaj.

INICIJATOR I POLAZIŠTE

Praksa je realizovana u okviru obrade nastavne jedinice Grčka mitologija: „Dedal i Ikar“ u VI3 razredu Druge osnovne škole Zavidovići.

Polazište za primjenu Kamišibaja bilo je povezivanje književnog teksta sa vizuelnim prikazom i usmenim pripovijedanjem. Učenici su kroz prethodni rad na sadržaju mita pripremili elemente potrebne za njegovo predstavljanje putem ove tehnike.

Posebno mjesto u pripremi imala je Likovna kultura. Učenici su dobili zadatak da izrade šest slika potrebnih za Kamišibaj, pri čemu su slike crtane na osnovu elemenata kazivanja. Na taj način likovni rad nije bio izdvojen od obrade književnog teksta, već je predstavljao njegov vizuelni nastavak.

Primjeni tehnike prethodilo je upoznavanje učenika sa Kamišibajem i njegovim porijeklom putem PowerPoint prezentacije sa seminara.

CILJ INICIJATIVE / PRAKSE

Opći cilj

Unaprijediti razumijevanje književnog teksta i podsticati aktivno, kreativno i saradničko učenje kroz primjenu tehnike Kamišibaj u obradi mita „Dedal i Ikar“.

Specifični ciljevi

- razvijati sposobnost pažljivog čitanja i slušanja radi razumijevanja teksta;
- razvijati sposobnost donošenja logičkih zaključaka na osnovu pročitano;
- uočavati i objašnjavati ključne ideje i detalje u tekstu;
- analizirati strukturu književnog teksta;
- određivati temu, ključnu ideju i kompoziciju teksta;
- uočavati fizičke i karakterne osobine književnih likova i povezivati ih sa njihovim postupcima;
- razvijati sposobnost prepričavanja i pripovijedanja;
- usvajati i koristiti nove riječi i izraze;
- podsticati saradničko učenje i odgovorno učešće u grupnom radu;
- povezivati tekstualni i vizuelni sadržaj;
- razvijati kreativnost kroz izradu i korištenje ilustracija u pripovijedanju.

CILJNA GRUPA

Kvalitativni opis ciljne grupe

Ciljnu grupu činili su učenici VI3 razreda koji su učestvovali u obradi mita „Dedal i Ikar“. Nastavni proces organizovan je kroz kombinaciju frontalnog, individualnog i grupnog rada.

Učenici su bili aktivno uključeni u različite faze rada: od promišljanja o načinima pripovijedanja priče, upoznavanja sa Kamišibaj tehnikom i diskusije o tekstu do rada u grupama, pripreme ilustracija i pripovijedanja pomoću butaja.

Kvantitativni opis

- Razred: VI3
- Broj učenika: Podatak nije naveden u dostavljenom materijalu.
- Broj časova za nastavnu jedinicu: 2
- Broj slika izrađenih za Kamišibaj: 6
- Broj grupa navedenih u pripremi: 3

SAŽETAK

U okviru obrade grčke mitologije i mita „Dedal i Ikar“, u VI3 razredu Druge osnovne škole Zavidovići primijenjena je tehnika Kamišibaj kao način povezivanja čitanja, razumijevanja, interpretacije i pripovijedanja književnog teksta sa likovnim stvaralaštvom.

Nastavna jedinica realizovana je tokom dva časa, a Kamišibaj je primijenjen na drugom času. Učenici su prethodno na časovima Likovne kulture izradili šest slika potrebnih za pripovijedanje, pri čemu su likovni prikazi nastali na osnovu elemenata kazivanja.

Tokom časa učenici su najprije promišljali o načinima na koje se može ispričati priča, upoznali su se sa Kamišibaj tehnikom i njenim porijeklom, a zatim kroz saradničku diskusiju provjeravali razumijevanje mita. U grupnom radu pripremali su prepričavanje mita, slike za pripovijedanje pomoću butaja i pripremu za Kamišibaj.

Posebna vrijednost prakse ogleda se u tome što učenici književni tekst nisu samo čitali i interpretirali, već su ga transformisali u oblik usmenog pripovijedanja uz vizuelnu podršku. Proces je objedinio čitalačku pismenost, kreativno izražavanje, saradničko učenje i međupredmetnu korelaciju.

AKTIVNOSTI

Paukova mreža - načini pripovijedanja price

- U uvodnom dijelu časa primijenjena je strategija „Paukova mreža“. Učenici su u okviru ove aktivnosti zapisivali na koje se načine može ispričati priča.
- Aktivnost je služila kao uvod u temu pripovijedanja i pripremu učenika za upoznavanje i primjenu Kamišibaja.

Upoznavanje sa Kamišibajem

- Učenicima je predstavljen kratak uvod u Kamišibaj tehniku i njeno porijeklo. Za predstavljanje sadržaja korištena je PowerPoint prezentacija sa seminara.
- Na ovaj način učenici su dobili osnovne informacije potrebne za razumijevanje tehnike koju će primijeniti u nastavku časa.

Najava nastavne jedinice

- Na tabli je zapisana nastavna jedinica:
- Grčka mitologija: „Dedal i Ikar“
- U pripremi ove aktivnosti uzeto je u obzir da su učenici prethodno na časovima Likovne kulture izradili šest slika potrebnih za Kamišibaj. Slike su crtane na osnovu elemenata kazivanja i predstavljale su vizuelnu podršku pripovijedanju.

Saradnička diskusija

- Kroz strategiju „Saradnička diskusija“ učenici su razgovarali o sadržaju mita i provjeravali razumijevanje teksta.

Za diskusiju su korištena sljedeća pitanja:

1. Kakav je utisak na vas ostavila ova priča?
 2. Ko je u labirintu zatvorio Dedala i Ikaru?
 3. Zašto su zatočeni Dedal i Ikar u labirintu?
 4. Zašto Ikar želi da mu otac napravi krila?
 5. Na koji način završava ova priča?
- Pitanja su usmjerena na razumijevanje sadržaja, izdvajanje važnih informacija, uočavanje uzročno-posljedičnih odnosa i izražavanje vlastitog doživljaja pročitano.

Procjena razumijevanja teksta - grupni rad

- Učenicima su date jasne smjernice za grupni rad, a zadaci su se nalazili na nastavnim listićima.

Grupe su imale sljedeće zadatke:

- I grupa: prepričavanje mita;
 - II grupa: priprema slika za pripovijedanje pomoću butaja i plastificiranje slika;
 - III grupa: priprema Kamišibaja za pripovijedanje.
- Ovakva organizacija omogućila je raspodjelu zadataka i uključivanje učenika u različite faze pripreme završne prezentacije.

Kamišibaj

- Centralna aktivnost časa bila je pripovijedanje mita „Dedal i Ikar“ pomoću tehnike Kamišibaj.
- Učenici su koristili pripremljene slike i butaj kako bi književni sadržaj predstavili kroz spoj usmenog pripovijedanja i vizuelnog prikaza.

Izlazna kartica

- Primijenjena je izlazna kartica kao tehnika za vrednovanje učeničkih postignuća i opservaciju Kamišibaja.
- Izlazna kartica omogućila je završnu refleksiju o realizovanoj aktivnosti i učenikovom iskustvu primjene tehnike.

METODE, PRISTUPI I SREDSTVA

Metode i strategije

U realizaciji nastavnog sata primijenjene su:

- dijaloška metoda - kroz pitanja, odgovore i saradničku diskusiju;
- tekstualna metoda - kroz rad na književnom tekstu i njegovo razumijevanje;
- strategija „Paukova mreža“ - za aktiviranje prethodnih znanja i razmišljanje o načinima pripovijedanja;
- strategija „Saradnička diskusija“ - za zajedničko promišljanje o sadržaju mita;
- tehnika Kamišibaj - za pripovijedanje uz vizuelne prikaze;
- tehnika za procjenu razumijevanja - kroz grupne zadatke;
- izlazna kartica - za vrednovanje učeničkih postignuća i opservaciju Kamišibaja.

Oblici rada

- frontalni rad;
- individualni rad;
- grupni rad.

Nastavna sredstva i pomagala

- tekst mita;
- nastavna priprema;
- nastavni listići;
- izlazna kartica;
- stikeri;
- plakat;
- multimedija;
- PowerPoint prezentacija;
- kreda;
- tabla;
- šest izrađenih slika;
- butaj.

MEĐUPREDMETNA KORELACIJA I PARTNERSTVA

Likovna kultura

Korelacija sa Likovnom kulturom ostvarena je kroz izradu šest slika potrebnih za Kamišibaj. Učenici su likovne prikaze izrađivali na osnovu elemenata kazivanja, čime su sadržaj književnog teksta pretvarali u vizuelni oblik.

Historija

Korelacija sa Historijom ostvarena je kroz temu grčke mitologije.

Saradnja nastavnika

Realizacija Kamišibaja dio je šire saradnje nastavnice Bosanskog jezika i književnosti sa kolegama i stručnom službom škole. U pripremi su učestvovali Vernesa Omerović, Enita Brčaninović, Erna Muratović, Damir Bošnjaković i pedagogica škole Nerminka Buljubašić.

Saradnja sa Srednjom mješovitom školom Zavidovići

U realizaciji je ostvarena i saradnja sa učenicima Srednje mješovite škole Zavidovići, koji su izradili butaj A3 formata, korišten za potrebe Kamišibaja.

OSTVARENI / OČEKIVANI REZULTATI

Obrazovni rezultati

Realizacijom aktivnosti učenici su radili na:

- pažljivom čitanju i slušanju književnog teksta;
- razumijevanju sadržaja i donošenju logičkih zaključaka;
- uočavanju ključnih ideja i detalja;
- određivanju teme i ključne ideje;
- analizi kompozicije teksta;
- uočavanju fizičkih i karakternih osobina likova i povezivanju osobina sa njihovim postupcima;
- prepričavanju i pripovijedanju;
- usvajanju i korištenju novih riječi i izraza;
- povezivanju tekstualnog sadržaja sa vizuelnim prikazima.

Funkcionalni rezultati

Praksa je omogućila učenicima da znanja o književnom tekstu primijene kroz konkretan zadatak - pripremu i izvođenje pripovijedanja pomoću Kamišibaja.

Posebno su podsticani:

- komunikacijske vještine;
- saradnja i timski rad;
- kreativnost;
- samostalno izražavanje;
- povezivanje verbalnih i vizuelnih informacija;
- aktivno učešće u nastavnom procesu.

Odgojni rezultati

Kroz grupni rad i zajedničku pripremu Kamišibaja učenici su imali priliku razvijati odgovornost prema grupnom zadatku i uvažavanje doprinosa drugih članova grupe.

Podatak o konkretnim promjenama u socio-emocionalnim kompetencijama učenika nije naveden u dostavljenom materijalu.

Prilozi:

Ul. Pozorišna 13
75 000 Tuzla B&H
Tel. +387 (0)61 141 409
+387 (0)61 146 306
+387 (0)61 139 619
muios@bih.net.ba

MIOS Tuzla
www.ioskole.net

Međunarodno udruženje "Interaktivne otvorene škole" (MIOS), Tuzla

Tel. +387 (0)61 141 409; +387 (0)61 146 306; +387 (0)61 139 619/ Reg. br.: 4209639050000

muios@bih.net.ba - www.ioskole.net